

První písemná zmínka o Hrusicích je uchována v panovnickém dekretu Přemysla Otakara I., vydaném na Pražském hradě 17. ledna 1205.

LEDEN / ÚNOR

2024

ROČNÍK 56

Obecní herna

V pátek 2. února proběhlo otevření nově zřízené obecní dětské herny. Herna je určena primárně pro předškolní děti a nachází se v prvním patře hrusické sokolovny, přístup do herny je bočními dveřmi.

Vedle vchodových dveří je nainstalována schránka na kód s klíčem do herny. Vstupné je prozatím na bázi dobrovolnosti, přičemž všechny příspěvky budou vkládány do vylepšování a zvelebování herny a jejího vybavení. Příspěť je možné přímo v herně do přiložené kasičky. Pro jakékoli bližší informace neváhejte kontaktovat místostarostku na e-mailu mistostarosta@obec-hrusice.cz.

Vnitřní prostory pro setkávání nejmenších dětí v Hrusicích chyběly, věříme tedy, že si herna najde své pravidelné návštěvníky a příznivce. A jak se zrodila myšlenka na vybu-

Původní vzhled místnosti.

dování tohoto zázemí?

„S přicházející zimou jsem přemýšlela, že by nebylo od věci mít v Hrusicích nějakou vytápěnou místnost, kde by si mohly předškolní děti pohrát, přijít do kontaktu s podobně starými dětmi, a i místní rodiče měli možnost se mezi sebou potkat. Využili jsme uvolněný prostor v hrusické sokolovně a pustili se do příprav. Konečně se podařilo hernu otevřít a já bych chtěla poděkovat všem, kteří

Foto z otevření herny.

poskytli hračky a vybavení a pomohli s realizací, zejména pak Milaně Janěčkové a Kláře Láchové. V neposlední řadě patří díky za pomoc také panu starostovi a Sokolu Hrusice za poskytnutý prostor pro hernu.“

*Dana Härtingová,
místostarostka obce*

Zasedání zastupitelstva

Vybíráme některé body ze zasedání zastupitelstva obce konaných 12. prosince 2023 a 9. ledna 2024.
Kompletní zápisy ze zasedání naleznete online na webových stránkách obce (www.obec-hrusice.cz)

Střednědobý výhled rozpočtu obce Hrusice na léta 2025–2027

Kromě standardních výdajů na zajištění běžného chodu obce a oprav majetku pro následující roky je v plánu:

- 1) Oprava komunikací
 - 2) Rekonstrukce a výstavba chodníků v ulici Josefa Lady
 - 3) Projektová dokumentace a výstavba nové MŠ
 - 4) Napojení obce na vodojem Peleška (vodní zdroj Želivka)
- Velké opravy a investice budou realizovány jen v případě zajištění dotací a dostatečného finančního přebytku z let minulých.

Rozpočet obce na rok 2024

Zastupitelstvem byl schválen rozpočet obce na rok 2024. Rozpočet byl vytvořen na základě základních kritérií pro sestavení rozpočtu na rok 2024 a priorit obce pro rok 2024. Rozpočet byl projednán a schválen jako schodkový. Schodek je kryt z přebytku minulých let. Rozpočet obce pro rok 2024 je k nahlédnutí na webových stránkách obce.

Rozhodnutí o odměnách neuvolněných členů zastupitelstva

Díky změně legislativy již odměny neuvolněných zastupitelů nestanovuje nařízení vlády, ale zákon o obcích. Zavádí se automatická, zákonem garantovaná valorizace odměn členů zastupitelstev. Výše odměn se vypočte způsobem uvedeným v zákoně, přičemž základnu vyhláší pro každý kalendářní rok Ministerstvo vnitra sdělením ve Sbírce zákonů.

Zastupitelstvo v souladu se zákonem o obcích stanovilo měsíční odměny za výkon jednotlivých funkcí neuvolněných členů zastupitelstva takto: místostarosta – 3 972 Kč, předseda výboru – 3 972 Kč, člen zastupitelstva bez dalších funkcí – 1 986 Kč.

Obecně závazná vyhláška regulující používání pyrotechniky

Zastupitelstvem byla vydána obecně závazná vyhláška obce Hrusice, která omezuje možnost používání zábavní pyrotechniky, a to pouze na Silvestr od 16.00 do 01.00 hod.

Obecně závazná vyhláška o stanovení pravidel pro pohyb psů

Byla vydána obecně závazná vyhláška, která stanovuje pravidla pro pohyb psů na území obce. Na všech veřejných prostranstvích musí být pes na vodítku (parky

a ulice). Majitel je povinen uklízet exkrementy.

Zakazuje se vstup psů na tato veřejná prostranství: park Josefa Lady, fotbalové hřiště a oplocený pozemek před budovou MŠ.

Nařízení obce o zákazu podomního a pochůzkového prodeje na území obce

Zastupitelstvem bylo vydáno nařízení zakazující podomní a pochůzkový prodej na území obce s výjimkou pro trhy, poutě, akce spolků apod.

Smlouva o pečovatelské službě

Byla prodloužena smlouva o pečovatelské službě s městem Mnichovice. Obec přispívá na chod 12 000 Kč/rok.

Vyjádření zastupitelstva k návrhu stavebního záměru „Dům seniorů“

Představení studie budovy proběhlo na zasedání zastupitelstva dne 10. října 2023. Nyní investor obdržel stanovisko odboru územního plánování a žádal po obci vyjádření, jelikož záměr vykazuje vady.

Zastupitelstvo obce Hrusice souhlasí s názorem místně příslušného odboru územního plánování Městského úřadu Říčany č. j. 357550/2023-MURI/OUPRR/1725. Zastupitelstvo obce neplánuje provádět žádné změny využití území na pozemku parc. č. 1189 v k. ú. Hrusice a požaduje striktní dodržování vydaného územního plánu schváleného usnesením zastupitelstva obce Hrusice č. 21/11/03 až 08 ze dne 9. listopadu 2021.

Další zasedání zastupitelstva obce

se uskuteční

12. března 2024 v 18.30 hodin

v budově obecního úřadu
s možností sledování on-line.

Zprávy z obecního úřadu

Nový velitel jednotky sboru dobrovolných hasičů

Starosta obce, po předběžném schválení ze strany Hasičského záchranného sboru (HZS) Středočeského kraje, jmenoval dne 5. února novým velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů Miroslava Strnada mladšího, který tak nahradil dosavadního velitele Jana Šaldu, jenž jednotce velel od 26. prosince 2013. Velitel jednotky zodpovídá za činnost jednotky jak v organizačním, tak v operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek požární ochrany (PO). Tímto se rozumí činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany apod. Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o mimořádné události až po návrat sil a prostředků na požární zbrojnici. Do těchto činností se zahrnuje výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných, resp. likvidačních prací apod.

Chtěl bych tímto poděkovat původnímu veliteli za jeho desetileté velení a novému veliteli přeji mnoho sil pro tuto náročnou službu, která je vyvíjena pouze na dobrovolnické bázi v rámci volného času. Poděkování patří i všem ostatním členům jednotky, kteří jsou ve svém volném čase ve dne v noci, po zaznění poplachu, připraveni všeho nechat, vydat se na zbrojnici a vyjet bližnímu ku pomoci. Zářným příkladem může být datum 23. a 24. prosince 2023, kdy byli „nuceni“ několikrát opustit své domovy kvůli velkému množství popadaných stromů, aby se ostatní mohli naopak bezpečně vrátit domů. Obrovský dík samozřejmě patří i partnerkám a rodinám, které musely jejich předvánoční účast oželeť a doufat, že alespoň ke štědrovečerní večeři zasednou všichni společně. Zasedli, jednotka se z posledního výjezdu v pořádku vrátila 24. prosince ve 12:23 hod. DÍKY!

Petr Sklenář, starosta obce

Co je to jednotka sboru dobrovolných hasičů a jaká byla náplň její činnosti v roce 2023?

Jednotka sboru dobrovolných hasičů je zřizována obcí, a to v souladu s ust. zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, jako organizační složka obce. Z tohoto zákona je povinností obce buď mít zřízenou jednotku, nebo mít uzavřenou smlouvu s jinou obcí, která by tuto zákonnou povinnost zajišťovala. Veškeré věcné vybavení včetně zásahových vozidel je tak majetkem obce Hrusice. Minimální požadavky na vybavení jednotky SDH obce stanovuje vyhláška o jednotkách PO (požární ochrany), tyto

požadavky se odvíjí od kategorie jednotky a poplachového plánu Středočeského kraje.

Za rok 2023 se jednotka vypravila k 18 mimořádným událostem pod operačním řízením, většinou se jednalo o likvidaci nebezpečných stromů, dále o vyproštění zvířat, vyproštění osoby z hloubky a transporty dvou osob v bezvědomí ze špatně dostupných míst do vozidel záchranné služby. Jednotka nevyjela pouze v jednom případě z důvodu nedosažitelnosti strojníka (řidiče zásahového vozidla), ve všech ostatních případech opustila zbrojnici vždy do deseti minut od vyhlášení poplachu, jak nařizuje zákon. V rámci organizačního řízení se členové jednotky jednou za 14 dnů pravidelně teoreticky školí na zbrojnici dle školicího plánu nařízeného HZS, provádějí pravidelnou kontrolu techniky, strojníci musejí odjet povinné penzum kilometrů v rámci kondičních jízd za měsíc, nositelé dýchací techniky musejí jedenkrát za tři měsíce vydýchat dýchací přístroj atd. Jednotka se dále ve spolupráci se spolkem SDH účastní pravidelných akcí, jako je čištění potoka, Uklidíme Česko, pomáhá při různých brigádách apod. Všichni členové jsou zároveň i členy SDH, které se velkou měrou podílí na bohatém kulturním životě v obci.

Naše jednotka má aktuálně 20 členů, z toho 4 mohou vykonávat funkci velitele družstev, 7 strojníků, 9 hasičů, 10 hasičů může obsluhovat motorovou pilu a 9 hasičů nosit dýchací techniku, což znamená nejprve absolvovat příslušný kurz ve školicím středisku HZS. Vše opět ve svém volném čase.

Hrobová místa

Upozorňujeme, že evidujeme množství nezaplacených hrobových míst. Seznam je vyvěšen na nástěnce na hřbitově. Pokud si nejste jistí, kontaktujte obecní úřad.

Poplatky za odpad

Upozorňujeme, že známky na popelnice za rok 2023 jsou platné do konce února 2024. Pro březnový svoz již na nádobách musíte mít vylepenou známku na rok 2024. Při úhradě pomocí služeb na webu nebo přes platební portál vám známku doručíme. Samozřejmě i nadále můžete využít také osobní návštěvy na pokladně obecního úřadu, platit zde můžete jak v hotovosti, tak pomocí platební karty.

Přezkoumání hospodaření obce za rok 2023

Termín závěrečného přezkoumání hospodaření obce stanovil odbor auditu Středočeského kraje na středu 6. března 2024. Jelikož se jedná o úřední den, žádáme vás, abyste pokud možno odložili návštěvu našeho úřadu. Děkujeme za pochopení. Zprávu auditora samozřejmě následně zveřejníme na stránkách obce a v rámci schvalování závěrečného účtu ji projedná i zastupitelstvo.

Statistika obyvatel obce Hrusice. Údaje k 31. prosinci 2023.

děti (do 15 let)	190	děti (15–18 let)	38	dospělí	671
chlapci	87	chlapci	20	muži	333
dívky	103	dívky	18	ženy	338
děti (6 a 7 let)	32				
děti (do 3 let)	40				
celkem bez cizinců	899				
cizinci	43				
celkem obyvatel	942				
průměrný věk obyvatel	38,44				
narozených	7				
zemřelo	15				
nejstarší obyvatel	94 let				

Parkování v zákazu zastavení.

Opět to parkování

Je to neustále dokola nebo chcete-li jako házet hrách na stěnu, pak ho sebrat a znovu házet... Bohužel stále větší počet řidičů nerespektuje zákony o provozu na pozemních komunikacích, ať už prosté znění vyhlášky, které nám umožňuje zastavit pouze na místě, kde vedle sebe zanecháme třímetrový jízdní pruh v každém směru, a nedovoluje stání v křižovatce, nebo jednání v souladu s dopravním značením - vyhrazené parkoviště pro MŠ, zákaz zastavení (svislé dopravní značení) či zákaz zastavení definovaný žlutým vodorovným dopravním značením (vše na návsi), nebo dokonce zablokovaný výjezd hasičů. Vyhláška nebo dopravní značení má nějaký smysl. Uvádíme několik příkladů z poslední doby.

1. Nedodržení volný průjezd 3 m zkomplikoval druhý výjezd hasičů v roce 2024, který směřoval do ulice Na Ostrůvku ke zlomenému stromu nad dráty vysokého napětí. V této ulici stálo zaparkované vozidlo s vlekm tak nešťastně, že blokovalo průjezd vozidla jak naší jednotky, tak následně i dojíždějící profesionální jednotky. Řidič dle svého tvrzení zastavil jen na chvíli... Tentokrát se jelo „pouze“ kvůli stromu, ale co kdyby se jednalo o výjezd k požáru nebo o transport někoho v bezvědomí?

2. Nerespektování zákazu zastavení na návsi před hospodami. Když už si řidič neuvedomuje, že stojí v křižovatce, tak ani zvýraznění v podobě svislé dopravní značky „zákaz zastavení“ jej neodradí před zaparkováním, proto-

Blokování výjezdu z hasičské zbrojnice.

Nevhodné parkování v ulici U Potoka.

Nedovolené parkování u kostela.

že si přece potřebuje nakoupit nebo se občerstvit. Že v té křižovatce pak řidiči autobusů nevidí nebo se nemohou ani vytočit, to je přece jedno. Až tam někdo jednou vyběhne a srazí ho vůz, pak bude pozdě...

3. Totéž platí i kolem kostela, vodorovné dopravní značení v podobě žluté čáry (znamenající opět zákaz zastavení) znovu spousta řidičů ignoruje, autobus přece vycouvá a objede to. Přitom z povětšinou prázdného parkoviště je to jen 15 m!

4. Parkování v zeleni? Parkování na točnách, které využívají popeláři nebo zimní údržba? Proč ne? Oni si to odcouvají – a když ne – a popelnici nesvezou, tak si budeme stěžovat na úřadě.

5. Parkování na křižovatce U Potoka, Na Práchovně? To asi nemá už ani smysl rozebírat, ale zde prostě při kondičních jízdách vozidlo hasičů neprojelo.

To je jen pár příkladů. **Zkusme se příště zamyslet, kde zastavujeme naše auta, než je opustíme.**

OÚ Hrusice

Nevhodné parkování na Hlavačově.

ZAJÍMAVOSTI

Z HRUSIC

Novoroční miniorienták

V pondělí prvního ledna bylo v Hrusicích živo, hemžilo se to tady skupinkami dětí, které podnikly výpravu ke dvanácti měsíčkům.

Katka Měrková dostala tradici a opět zorganizovala novoroční miniorienták pro děti. Po vzoru slavné Marušky se účastníci, vybaveni košíčkem, mapkou a dobrou náladou, vydali zjistit, zda kouzlo známé české pohádky dosáhlo i do Hrusic. Vyráželo se z parku

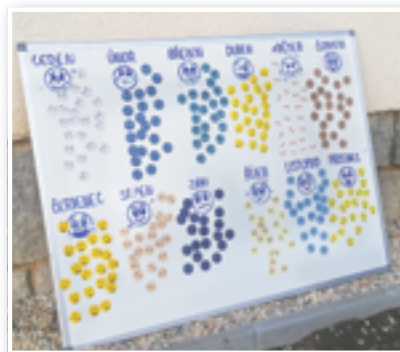
J. Lady směrem k Hubačovskému rybníku, přes jeho hráz a zpět k obecnímu úřadu ulicí Pod Kouty. Trasa byla vytyčena dvanácti průchozími body vyznačenými na mapce, na každém z těchto zastavení děti našly jeden měsíček a na třech místech navíc kvítí, jahůdku a jablíčko. Jako každý rok také odpovídaly na kvízové otázky, tentokrát k pohádce Tři bratři. V cíli byly děti za své snažení odměněny diplomem a sladkou dobrůtkou.

Účast na akci byla vyšší než v loňském roce, asi 63 lidí se aktivně zapojilo a další šli jako doprovod. K místním se připojili i turisté, kteří si tak zpestřili svou novoroční návštěvu Hrusic. Miniorienták byl opět nápaditý a velmi pěkně připravený. Moc děkujeme paní Měrkové za její

úsilí. Procházka doplněná zábavnými úkoly nám všem přišla k dobru, díky ní jsme do nového roku vstoupili aktivně. A víte, co se říká: „Jak na Nový rok, tak po celý rok.“ Přejeme všem, aby měli celý rok 2024 naplněn příjemnými zážitky a těšili se pevnému zdraví.

Redakce

Rok 2024 AKTIVNĚ

Máme tady první měsíce nového roku, mnozí z nás si pro letošek uložili nejrůznější předsevzetí. Toho, kdo chce zlepšit svou fyzickou, shodit pár kil nebo se třeba jen potkávat s partou stejně naladěných lidí, by mohla zajímat nabídka skupinových cvičení, která probíhají přímo v Hrusicích. Své kurzy nám představily samy lektorky – Šárka Řeháková a Katka Hrochová.

KURZY V SOKOLOVNĚ

Každé pondělí od 18.00 do 19.00 hod. si do hrusické sokolovny mohou přijít zacvičit nejen ženy, dívky, maminky, babičky, ale i muži. Jedná se o kondiční cvičení – posilování celého těla, core trénink (zpevňování středu těla), a to s pomůckami i bez nich.

Část hodiny je zaměřena na protažení a využití jógových prvků a sestav. Cvičí se při hudbě dynamické i relaxační.

Středy od 18.30 do 19.30 hod. se v sokolovně můžete zúčastnit kruhového tréninku – skupinového kondičního intervalového cvičení, při kterém se na 10–15 stanovíších procvičí celé tělo. Za jeden trénink KRUHÁČE se opakují tři kola a pak následuje zasloužený relax – strečink a jógová uvolňovací sestava pro zklidnění těla i mysli.

KRUHÁČ je přizpůsoben individuálním možnostem a fyzické kondici. Ať už jste zkušený sportovec, sportovkyně, nebo úplný začátečník, na KRUHÁČI můžete dosáhnout skvělého rozvoje fyzických možností.

Cena je pro obě cvičení stejná. Jedna hodina za 150 Kč. Nebo se může využít permanentky na 10 cvičení za 1 400 Kč. Platnost permanentky není omezena a můžete ji využít i pro více osob. Pro potvrzování účasti/neúčasti na hodině využíváme whatsappovou skupinu.

„Nikdy není pozdě se sobě pověnovat, třeba tím, že se začnete hýbat, povzbudíte tak tělo i ducha. Přijďte si zacvičit. Těším se na vás!“

Šárka Řeháková., www.sarkafit.cz, tel.: 731 537 084

KURZ V NOVÉM SPORTOVNÍM CENTRU NA HŘIŠTI

Každé úterý od 18.00 hod. probíhá v tělocvičně u fotbalového hřiště v Hrusicích hodina FORMOVÁNÍ POSTAVY S KATKOU. Nově je stejné cvičení pořádáno i každou neděli od 8.30 hod. v SK Paluba ve Strančicích. Cvičení je určeno pro ženy a dívky od 15 let. Trénink cílí na posílení svalů celého těla, se speciálním zaměřením na spodní břicho a další problematické partie.

„Začínáme rozehrátím, nejde o tanečky, ale jednotlivé cviky. Pak následuje posilování. Pokaždé se snažíme projít celé tělo a vždy je posilování jiné. Končíme cca 10 min protažením, důkladným, abychom mohly druhý den fungovat bez omezení. Ráda používám cviky, které působí na první pohled lehce a nenápadně, ale ve skutečnosti

jsou velice účinné. Vše vždy předvedu, v průběhu cvičení opravuji a hlídám správnost provádění cviku.

Cena cvičení je 130 Kč/60 min. Na tréninku je potřeba si přinést podložku, ručník a 2 kg činky. Pro hladké do-
rozumívání a případné omluvy máme založenou whatsappovou skupinu.“

„V hrusické tělocvičně jsem se s mojí partou cvičících holek poprvé sešla loni v létě. Velmi rychle se utvořila skupina, která chce na sobě makat a zkoušet nová cvičení. Na každou hodinu připravuji a vymyslím cviky a sestavy, ať už s odporovými gumami, nebo s činkami, míčky, bosu a TRX. Když mluvím o holkách, tak jsme tam dívky a ženy od 21 let do 57 let. Cvičím s radostí a pro radost z pohybu a z usměvavých holek. Opravdu mi hodně záleží na tom, aby se holky po hodině cítily

dobře, zapotily se, ale také se zasmály, ulevily si od permanentních stresů. Důležitá je chuť se potkat a zkusit změnit svoji náladu, postavu, pocit ze sebe. V tom se snažím být pomocnicí a moc ráda přivítám stejně naladěné nové tváře.“

Kateřina Hrochová, tel.: 722 937 775

Kromě výše uvedených skupinových cvičení jsou pod Sokolem Hrusice organizovány i další sporty – volejbaloví nadšenci se schází každý pátek od 19.00 hod. v sokolovně, jedná se o volejbal mix – hrají muži i ženy (předsedou oddílu je Petr Sirotek, kontakt: 739 303 235).

Muži se mohou přidat také k florbalovému oddílu, ten trénuje každé pondělí od 20.00 hodin v sokolovně (pro bližší info kontaktujte pana Svobodu na tel. 722 517 944).

Redakce

FARNOST

Svátost manželství

Žijeme v době, kdy někteří mladí lidé žijí „na volno“. Neuzavírají manželství, aby se nemuseli rozvádět, když to u nich nebude klapat.

Vážíme si těch manželů, kteří vstoupili do civilního sňatku (sami jsou nepokřtěni). Pán Ježíš pro pokřtěné povýšil manželství na svátost, kde vlastně ti dva žijí v takzvaném manželském trojúhelníku. Tou třetí osobou není někdo, kdo to manželství rozbije. Je to Ježíš, se kterým prožívají chvíle radosti, štěstí, ale také se na Ježíše obracejí, když je jejich manželství v krizi, aby jim Ježíš pomohl z krize ven.

Den před Štědrým dnem přijali dva mladí lidé svátost manželství. Již před dvěma roky měli civilní sňatek,

ale protože jsou oba pokřtěni, chtějí své manželství prožívat s Ježíšem.

Na svátek Svaté Rodiny v neděli 31. prosince byla v našem hrusickém kostele obnova manželských slibů těch, kteří měli svatbu v kostele. Tehdy si slíbili, že si zachovají lásku, úctu a věrnost, že se nikdy neopustí a ponesou spolu vše dobré i zlé až do smrti. Jejich slib končil prosbou „k tomu ať nám pomáhá Bůh.“ Mezi těmito 14 páry byli i jedni, kteří měli svatbu v Hrusicích v roce 1962, takže s Boží pomocí už spolu žijí víc než 60 let.

Kéž jsou povzbuzením pro ty, kdo začínají žít v manželství bez Boží pomoci, aby spolu vytrvali v radosti i bolesti a dobře vychovali své děti, pro které je zjevnou oporou i věrnost rodičů.

Žehná P. Ivan Kudláček,
farář mnichovicko-hrusické farnosti

Zprávy z PJLA v Hrusicích

Milí příznivci pana Lady, po delší době vám opět přinášíme zprávy z Památníku Josefa Lady a jeho dcery Aleny v Hrusicích. Dovolte mi tímto připomenout několik akcí, které u nás proběhly v roce 2023.

Za všechny třeba kurzy kreslení pro dospělé, návštěva německého velvyslance, koncert country kapely Wytratlje s hostem Jaroslavou Obermaierovou, Svatojánská noc a další.

Nicméně jak jste si jistě všimli, od 24. července do 15. prosince 2023 zde probíhala rekonstrukce, která zahrnovala opravu střechy, výměnu oken a novou fasádu. Ještě před ukončením byl provoz památníku částečně obnoven, teď již funguje bez omezení. Další úpravy se chystají tak, aby se budova a zahrada nejvíce přiblížily podobě, jakou měly v době, kdy tu pobýval mistr Josef Lada se svojí rodinou.

Z tohoto důvodu byly některé akce bohužel zrušeny. Poslední letní akcí měl být koncert paní Jitky Vrbové, který se však pro její náhlou indispozici nekonal.

V září byla zahrada částečně zprovozněna, a tak tradiční koncert dechové kapely Krajanka proběhl jen s menším omezením.

Poslední akcí roku 2023 byla již tradiční oslava adventu, která se konala třetí adventní neděli – dne 10. prosince – v naší výtvarné dílničce. Tento čas jsme si opravdu vzájemně užili. Kromě svícňů z přírodnin jsme vytvářeli i svíčky z včelího vosku, a kdo chtěl, mohl si dotvořit vlastní vánoční ozdobu. Největší zájem byl samozřejmě o ozdobičku kocourka.

Také na letošní rok pro vás chystáme oblíbené akce, a pokud to situace dovolí, možná i nějaké nové. Krásný rok 2024 přejí zaměstnanci PJLA v Hrusicích.

Obec Hrusice za panování Valdštejnů na panství Komorní Hrádek (1554–1733)

Na rok 2023 připadla dvě zajímavá výročí z hrusické historie. Uplynulo již 310 let od chvíle, kdy po téměř 160 letech skončila své panování nad panstvím Komorní Hrádek tzv. hrádecká větev rodu Valdštejnů, a rovněž 290 let od chvíle, kdy poslední vlastník z tzv. mnichovohradištské větve rodu Valdštejnů prodal panství Komorní Hrádek říšskému kancléři a tajnému radovi Janu Adolfovi hraběti z Metsch.

Soudím, že tato dvě výročí jsou docela vhodnou příležitostí k tomu, aby bylo připomenuto, že obec Hrusice jakožto součást hrádeckého panství byla téměř 180 let ve vlastnictví jednoho z nejvýznamnějších českých šlechtických rodů. Jeho příslušník Jan st. z Valdštejna zakoupil celé hrádecké panství v roce 1554 od potomků Jaroslava ze Šelmberka za sumu 19 300 kop českých grošů neboli za cca 45 tisíc rýnských zlatých. Zde je přehled následujících valdštejnských majitelů hrádeckého panství, a tedy i vlastníků obce Hrusice.

Nejprve příslušníci tzv. hrádecké větve:

1. Jan st. z Valdštejna (1515–1576) a jeho manželky:

Eliška Krajířová z Krajku († 1565)

Magdalena z Vartemberku († 1592)

2. Adam ml. z Valdštejna (1570–1638) a jeho manželky:

Alžběta Brtnická z Valdštejna (1563–1614)

Johanka Emílie ze Žerotína (1600–1648)

3. Jan Viktorin hrabě z Valdštejna (1616–1673) a jeho manželky:

Marie Polyxena Hrzánová z Harasova († 1663)

Eva z Glauchova

4. Jan Karel Ferdinand hrabě z Valdštejna (1640–1708) a jeho choť:

Anna Marie Švihovská z Rýzmburka

5. Jan Václav Ignác hrabě z Valdštejna (1674–1722)

Církevní hodnostář v celibátu. V roce 1713 předal hrádecké panství svému příbuznému za úplatu 11.000 zlatých roční renty.

A příslušníci tzv. mnichovohradištské větve:

1. František Josef Oktavián hrabě z Valdštejna (1680–1722) a jeho choť:

Marie Markéta Černínová z Chudenic (1689–1725)

2. František Josef Jiří hrabě z Valdštejna (1709–1771) a jeho choť:

Marie Františka von Trauttmannsdorf

Podívejme se tedy prostřednictvím drobných sond alespoň ve zkratce blíže na to, jak vypadal život v Hrusicích během téměř 180 let valdštejnského panování na hrádeckém panství.

Ves Hrusice patřila během 16. století v rámci panství Komorní Hrádek mezi menší obce podobně jako další v okolí. Tehdejší život poddanského lidu rozhodně nebyl snadný a byl plný starostí o prosté živobytí. Zřejmě to byl důsledek předcházejícího dlouhého období husitských válek a éry drobných lokálních válek, které se často odehrávaly za vlády krále Jiřího z Poděbrad i později právě v posázavském kraji.

Když si dal Jaroslav ze Šelmberka „šacovat“ ve dvacátých letech 16. století své nové hrádecké panství (tehdy ještě soustředěné kolem tzv. Hrádku, teprve později nazývaném „Komorní“), bylo v Hrusicích registrováno 10 usedlostí obsazených hospodáři a 10 tzv. poustek, tedy pustých stavení.

Kolem roku 1557, kdy Jan st. z Valdštejna učinil z Komorního Hrádku své rodové sídlo, se zřejmě situace příliš nezměnila. Hrusice přitom patřily k vesnicím tzv. rychetního typu, ve kterých byla vrchností zřízena rychta nejen pro obec samotnou, ale i pro vesnice okolní. Například za panování Adama ml. z Valdštejna na Komorním Hrádku (1592–1638) byl podle dochovaných pramenů hrusickým rychtářem jakýsi Jiřík (údaj pro rok 1611).

I když Adam ml. z Valdštejna patřil k nejvýznamnějším českým šlechticům své doby a zastával nejvyšší úřednické posty v císařské státní správě, nevyhnuly se válečné události českého stavovského povstání a ná-

sledné třicetileté války ani jeho početným majetkům včetně hrádeckého panství. Takové události měly přirozeně za následek velice neblahé skutečnosti – výrazný úbytek obyvatelstva, vydrancované vesnice, zničené polnosti, všeobecnou bídu a nouzi. Je třeba podotknout, že tím byl samozřejmě silně narušen běžný život venkovanů a v řadě jeho součástí panoval nepořádek, ba chaos. Po skončení válečného běsnění proto potřebovali šlechtičtí majitelé zjistit, v jakém stavu jsou jejich majetky.

Nový pán na Komorním Hrádku (1638–1673) Jan Viktorin hrabě z Valdštejna, syn Adama ml., nechal sešat již v roce 1648 tzv. visitační komisi, která měla provést na jeho panstvích podrobný soupis nemovitého i movitého majetku a samotných poddaných. Výsledky jejího působení se pak staly východiskem definitivního soupisu pro účely výběru daní a poplatků, které byly sumárně zachyceny v tzv. Berní rule, jež byla pro všechny české kraje zpracovávána v letech 1653–1654.

Na foliantu č. 264 Berní ruly Kouřimského kraje jsou zachyceny základní údaje o obci Hrusice:

celkem se ve vsi nacházelo 18 stavení, z toho 11 stavení obsazených hospodáři (9 sedláků a 2 chalupníci) a 7 stavení pustých (5 selských a 2 chalupnická). Jsou zde zachycena také jména jednotlivých hospodářů:

sedláci – Jiří Háček, Pavel Lada, Jan Potens, Jakub Mlejnek, Jan Mareš, Matěj Zítka, Václav Máša, Vít Rousnej, Matěj Kyselo.

Chalupníci – Jiřík Krejčík, Vít Kotec.

Je možné odhadovat, že ves byla obývána asi 50–60 obyvateli. (Za panství Valdštejnů do první čtvrtiny 18. století se pak počet obyvatel Hrusic minimálně zdvojnásobil, což svědčí o podstatně lepších poměrech, které byly v tomto období postupně nastolovány.) Mezi tzv. poustkami byla evidována pustá stavení selská – novákovské, stanislavovské, maršovské, mládenecké a zoubkovské, a pustá stavení chalupnická – chalupovské a peškovské.

Dále je v soupisu Berní ruly pro Hrusice zaneseno, že rozloha polí činila 483 strychy (tj. cca 140 ha).

Ve stavu hospodářských zvířat bylo evidováno 25 potahů, 27 krav, 27 jalovic, 36 ovcí a 27 prasat. (Pro zajímavost lze uvést, že cena koně tehdy činila 150 kop českých grošů, krávy 35 kop českých grošů a kopa (60) vajec stála 15 krejcarů.) O zlepšování hospodářských poměrů v následujících desetiletích svědčí i podstatný nárůst chovaného hospodářského zvířectva a obdělávaných polností. Údaje lze ověřit v katastru z poloviny 18. století.

Za panování dalšího majitele Jana Karla Ferdinanda hraběte z Valdštejna (1673–1708) byly robotní povinnosti pro obyvatele Hrusic stanoveny podle Robotního patentu z roku 1680 na tři dny v týdnu, kromě neděle a svátků. V případě zvýšené potřeby (při senech, žních, výlovech atd.) ovšem mohla být robotní povinnost navýšena. Tento stav trval v podstatě až do zavedení tereziánských a josefínských reforem ve druhé polovině 18. století.

Pokud se zaměříme na duchovní a náboženské poměry v obci, pak ještě do první čtvrtiny 17. století patřily Hrusice mezi obce, kde byl kostel vyhrazen pro utrakvistické kněze a věřící. Ostatně rovněž první valdštejnský majitel Hrusic Jan st. byl ještě pevně věřícím staroutrakvistou. Jeho syn Adam ml., od roku 1592 majitel hrádeckého panství, byl sice nábožensky tolerantní (například jeho druhá manželka Johana Emilie ze Žerotína byla protestantka), přesto později v zájmu své politické kariéry a ochrany svých majetků konvertoval ke katolickému vyznání. V pobělohorském období se proto plně zapojil do rekatolizace svých panství.

Pan Adam mladší z Valdštejna byl tedy sice spíše vlažný katolík, nicméně potom, co rakouský císař a král český Ferdinand II. Habsburský vydal tzv. Obnovené zřízení zemské (1627), přijal ochotně ideu rekatolizace zemí

Koruny české a dokázal ji realizovat i velmi násilnými prostředky.

Například 25. ledna 1629 odjel na své panství Komorní Hrádek a den nato si nechal povolat „ouřad mniichovský“, tj. představitele obce Mníchovice, aby jim dal ultimátum 4 týdnů k dosažení protireformačních cílů. Jen o pár dní později znovu pobýval na Komorním Hrádku a povolal tam všechny rychtáře a konšely ze svého hrádeckého panství, aby jim dal stejné ultimátum. Další záznamy však svědčí o tom, že představitelé obcí na hrádeckém panství na toto ultimátum příliš nedbali. Ke dni 30. května 1629 si pak Adam ml. z Valdštejna poznamenal, že také na Komorní Hrádek musel vyslat skupinu 30 mušketýrů a 10 rejtarů kvůli nastolení pořádku „pro neposlušnost a reformaci v religii“.

Posledním utrakvistickým knězem v Hrusicích byl Matěj Plzenský a prvním katolickým administrátorem byl v letech 1625–1626 farář z Mníchovic Jan Vorel Moravský. V závěru valdštejnského panování nad Hrusicemi pak spravoval hrusickou filiálku mnichovické farnosti Tomáš Jan Josef Dubenka. Mezitím se vystřídala celá řada duchovních správců hrusické filiálky.

Zajímavým dokladem stavu hrusické filiálky mnichovické farnosti je dochovaná tzv. farní fasse (jakýsi přehled o farním hospodaření), kterou vypracoval v roce 1713 právě hrusický administrátor Tomáš Jan Josef Dubenka. Z tohoto dokumentu vyplývá, že v době vrcholícího baroka byla v hrusickém kostele sloužena mše každou třetí neděli a o svátcích.

Příjmy administrátora plynuly hlavně z tzv. železných krav – to byly dary věřících (pole, luka, hovězí dobytek, ovce), které administrátor posléze pronajímal farníkům za příslušný nájem. „Železná kráva“ neumírala. Pokud uhynul darovaný dobytek, musel být nahrazen novým kusem nebo musela být zaplacená příslušná částka. Ročně tak administrátor pobíral 24 zlaté, 47 krejcarů a 3 denáry. Z pronajatých luk pak pobíral 7 zlatých a 55 krejcarů. Ostatní příjmy pocházely z křtin, pohřbů a sňatků (okolo 40 zlatých), z „pytlíčku“, tj. z darů vybraných během bohoslužeb (4 zlaté 55 krejcarů), za zvonění za zemřelé (1 zlatý a 4 krejcarý) a z prodeje svíček (3 zlaté).

Takto tedy v některých ohledech vyhlížel život v Hrusicích za vlády Valdštejnů na Komorním Hrádku. Snad tyto drobné sondy mohou případnému čtenáři dostatečně přiblížit tehdejší dobu a život v ní.

*Martin Hemelík st.
hrusický kronikář*

VÝSTAVA

Okna do přírody

experimentujeme poznáváme místo bédíme pozorujeme zvířata tvoříme

A jak se učí o přírodě vaše děti?

10/02—01/09/2024

muzeum Blatná

Sokolovský kraj

16. POCHOD KRAJINOU BARONA RINGHOFFERA

Turistické putování po naučné stezce dlouhé 20 kilometrů. Pěšky, na kole nebo koloběžce.

Sobota 22. dubna 2023, prezence od 9 hod., hromadný start v 9.30 hod.

Trasa: Mírošovice - Žel. stanice; Velká Popovice; Kostelec u Křtěk; Kamenice. Doprovodný program na stanovištích. Diplom a nová turistická vlička za vřelá hosta z trasy.

MEMORÁBNÍ RANNÍ A ODPOLEDNÍ BUS

ALL START DO MÍROŠOVIC:	DO CÍLE ZPĚT Z KAMENICE
8.20 Kostelec u Křtěk - parkoviště u Žabky	(přes Velkou Popovice do Mírošovic na žel. zastávku)
8.30 Kamenice - u obecního úřadu	16.30, 16.30 a 17.00 (dle zájmu)
8.45 Velká Popovice - u pivovaru	

Partneři:

Vlastenecko dobročinná obec baráčníků Hrusice a Sdružení dobrovolných hasičů Hrusice vás srdečně zvou na

MAŠKARNÍ PLES

2. března 2024 od 20:00 v Sokolovně Hrusice.
Hudba Excelent.
Bohatá tombola a odměny pro nejlepší masky.
Vstupné 150Kč
Přijďte se pobavit

Uzávěrka dalšího čísla Hlasu Hrusic bude

15. března 2024.

Těšíme se na vaše příspěvky, podněty a nápady k dalším článkům.

Pro zaslání využijte e-mailovou adresu redakce:
hlashrusic@obec-hrusice.cz.

Měsíčník Hlas Hrusic vydává OÚ v Hrusicích. Povoleno Ministerstvem kultury ČR E 12690. Náklad tohoto čísla 400 výtisků. Ročník 56. Cena 15 Kč, pro občany Hrusice do schránky ZDARMA. **Všechna práva vyhrazena.** Redakce si vyhrazuje právo výběru příspěvků ke zveřejnění, případně jejich krácení či odložení na pozdější dobu. Žádná část HH nesmí být rozšiřována bez písemného svolení majitelů práv. E-mail: hlashrusic@obec-hrusice.cz. Redakční rada: Hana Kuntová, Kateřina Mrázková a Markéta Lakosilová. Grafika: Martin Vávra

